

הבלבול שבר אוותנו

מאות אנשים ליוו את רבי מאיר ג'וליאן ז"ל מחולון בדרכו האחרונה • בניו ידעו שההקפדה על כללי טקס הקבורה של עדתם היו חשובים לו ולכן שילמו כסף רב כדי שמסע הלוויה ייצא מבית המנוח והוא ייעטף בתכריכים מהודרים ויקבר ליד אשתו • רגע קצר לפני תחילת הטקס התברר לבני המשפחה כי לפנייהם מונחת גופתו של אדם אחר • כעת הם תובעים את חברה קדישא ודורשים לקבוע כללי זיהוי קפדניים, שימנעו בלבול נוסף

חוסית רון * צילום: קובי קואנקה

שאנחנו מבולבלים. הם ביקשו שנברוק שוב, אמרו שאולי לא ראינו אותו כמה ימים והוא גידול זקן או קצת השתנה. אבל אני אמרתי שנברק של יום שני ובנוקר של יום שלישי ראיתי את אבי, וזה לא האיש הזה. ברקנו את הגופה, ובזמן שעל האצבע אכן היה לו תג זיהוי עם שם אבי, על הגוף עצמו היה תג עם שם אחי של אהרן".

בשלב הזה פרצה, לדברי בני המשפחה, מהומה גדולה בבית העלמין. בני המשפחה ההמונים, שרבו החלפת גופת אביהם הובא לידעיתם, צעקו ובעסו. "זה היה מחזה מוזעזע, אומר אבנר. כולם עומדים בגשם, עצינים ובוכים ולא מכינים איפה אבא שלנו. האנשים מחברה קדישא התחילו לעשות טלפונים ופתאום נהג האמבולנס אחר לי ולבן דוד שלי לבוא איתו. נכנסנו לאמבולנס יחד עם הגופה של האדם הור ונסענו לבית העלמין בחולון.

"התחנתי בפניו לנסוע בשולי הכביש, כיוון שמדובר היה בשעת עומס, אך הוא סירב וטען שכיוון שלא מדובר במקרה חירום הרבר אסור. אני הרגשתי שהוא בכוננה מורח זמן כי לא מוצאים את אבא שלי. כל הנסיעה הוא דיבר בטלפון, אבל לא עם דיבורית כדי שלא אשמע. שאלתי אותו על מה הוא מדבר אבל הוא התעקש שזה לא קשור למקרה שלנו. אדם רזה. בקטע הזה ממש תפסתי את הראש, הייתי בטוח שאיבדו את אבא שלי. כשהגי ענו לבית העלמין בחולון הכניסו אותי ואת בן דודי לחדר הווהי ויבדו וזיהנו את אבי. שאלתי אותם איפה הוא היה עד עכשיו ואיך קרה שהצליחו להתבלבל בין אנשים, אבל לא קיבלתי שום תשובה. הם נמגמו וכל אחד שלח אותי לשאול מישהו אחר. בזמן שאני ובן דוד שלי ניסינו לקבל תשובות ולהבין

נוח. כשהאמבולנס הגיע, הנפטר כבר היה עטוף בתכריכים ובני המשפחה החלו בטקס ההספר והקינה שמקובל לקיים בתחילת מסע הלוויה בבית הנפטר. "אבא היה אדם מאוד מוכרד ומוכר בסביבה", נזכר שהרם. "היו כאן מאות אנשים שבאו להיפרד ממנו. כל כך הרבה צעקות ובכי נשמעו כאן. זה היה מאוד עצוב, נפרדנו מאבא, כבא ואדם גדול. אנשים קראו תהילים מעל הגופה, השמיעו קינות בפרסית. הברות, הכלות והנכדות בכו וסיפרו בשבחו של אבא. אני זוכר שירד גשם ולעפות אבל זה לא הפריע לאף אחד, כולם רצו לעמוד מעל הגופה ולומר לו שלום אחרון".

"זה לא אח שלי"

כשהגיעו לבית העלמין, מכיוון שגופת האב כבר עברה טקס טהרה כנהוג, היא הוכי נסה לחדר צדדי לזיהוי אחרון לפני קבורה. לחדר נכנסו בנו אבנר ביחד עם אחי המנוח. ברגע שנחשפו פני הנפטר היה ברור לשניהם שהתרחשה טעות איומה. "דוד שלי מיד הבין שהגופה הזאת היא כלל לא של אבא שלי. אני עמידתי ליד הרגליים והוא צעק 'אבנר בוא תראה'. הסתכלתי על האיש הזה והבנתי שזה בכלל לא אבא שלי. היו לו שפם וזקן ותווי פנים שונים לחלוטין משל אבי". משהי זר אבנר, "אני הייתי ממש שבור, אחרי שעות של בכי ואבל קשה. לרגע השבתי שאני נדרי מיין, אולי הכאב מבלבל אותי או שבשעות שעברו הבנוקר בו ראיתי את הגופה בבית החולים, אבא קצת השתנה, חשבתני שאולי זה מה שמוות עושה לגוף, משנה אותו קצת. אחרי את' לדודי סיטטכל שוב, והוא אמר באופן חד משמעי 'זה לא אח שלי'".

"קראנו לאנשי חברה קדישא, שהיו בטוחים

להסדיר את הלוויה עם חברה קדישא. אמרנו להם שאצלנו מקובל שגופת הנפטר מובאת לביתו ושרק משם מתחיל מסע הלוויה. ידענו שהרבה כרוך בתוספת תשלום של 800 שקל אבל זה היה מאוד חשוב לנו כי אלה המנהגים שנוהגים יהודי איראן, שהיו מאוד חשובים לאבא. בנוסף, ביקשנו שהוא ייעטף בתכריכי פשתן, שנחשבים ליותר מהודרים, וגם על זה הוספנו 500 שקל. גם בנוגע למקום הקבורה נדרשנו לשלם 3,000 שקל, כי רצינו שהוא ייטמן מעל לקבר של אבא".

אחרי שסיימו את כל הסידורים, נמסר לבניו של ג'וליאן כי מסע הלוויה ייצא מבית האב ברחוב אנקור בחולון בשעה שלוש בצהרים לכיוון בית העלמין קריית שאול וכי ההלוויה תתקיים בשעה לאחר מכן. האחים מיהרו להודיע למשפחה המורחבת ובשעה שנקבעה התקבצו אני שים רבים מהויך לביתו של ג'וליאן המי

"לרגע חשבתי שאני לא רואה טוב בגלל הרמעות שטשטישו שות את הראייה שלי. לקבור אבא זה דבר קשה. הסתכלתי על הגופה ששוכבת מולי ופתאום הבנתי, זה לא אבא שלי, זה אדם זר. ברגע הראשון כעסתי, איך נתנו לי להספיד אדם אחר? אבל אז פתאום תפס אותי הלם. אם אני עומד מול אדם זר, מול מי עומדת גופתו של אבי? איפה הוא?", כך שיהרר השבוע אבנר ג'וליאן, את הרגע בחודש נובמבר האחרון, בו התברר לו ולבני משפחתו שבנקום לקבור את אבי המשפחה, רבי מאיר ג'וליאן ז"ל, הוא עומד להכניס לקבר שמעל זה של אימו, אדם זר. רק לאחר שעות של חיפושים, נמצא אביו והובא למנוחת עולמים.

השבוע הגישה משפחת המנוח תביעה נגד כל מי שטיפל בקבורת האב. ברדישה לתקן נהלים ולפצותם על הטרגדיה הקשה.

"ידענו שזה הסוף"

משפחת ג'וליאן עלתה לישראל מאיראן ב-1979. ההורים, יחד עם המישה מילדיהם, עלו בעקבות שני האחים הבוגרים שהגיעו ארצה שמונה שנים קודם לכן והתמקמו בחרי לון. רבי מאיר עסק בטקסטיל, תחום שבניו מטייכים בו עד היום. ב-1999 נפטרה אם המשפחה, ומאז טיפלו הילדים באב שהפי סיק לעבוד. שבועות ספורים לפני שנפטר, אושפז האב בבית חולים ו'ולפסון' בעקבות החמרה במחלת הסרטן בה נאבק.

"ביום שלישי בשש בבוקר התמשרו מבית החולים ואמרו שאבא נפטר", משחור הבן שהרם ג'וליאן. "ערב לפני כן, ישבנו כל האחים מסביב למיטתו וראינו שהוא כבר בציב לא טוב. ידענו שזה הסוף. משם הלכנו

טעות לעולם חוזרת

זו אינה הפעם הראשונה שהחברה קדישא כמחוז תל אביב מבצעת טעות בזיהוי גופות. בספטמבר 2011, בבית העלמין בחולון-בת ים, הופתעו בניו של אברהם שמלי לגלות כי המנוח שהוצג בפניהם רגע לפני הלוויה כלל לא היה אביהם.

אנשי החברה קדישא הבינו כי למי עשה כבר קברו בשגגה את שמלי ז"ל, תושב בת ים, בקבר אחר במסגרת מסע לוויה שהתקיים בבית העלמין 'ירקון'.

אנשי החברה מיהרו לקבר, הוציאו את גופתו של שמלי וקברו את המנוח השני. עובר אורח שהגיע לאוכרה של קרוב משפחתו והתבקש להשלים מניין לקבורה המהירה, גילה את הסיפור וסיפר כי גופתו של שמלי הוצאה בעזרת מנוף, שעות בודדות לאחר שנקבר על ידי משפחה זרה.

משפחת שמלי כלל לא ידעה שאבי המשפחה נקבר והוצא מקברו על מנת להיקבר שוב בלוויה שערך לו, וגילו על המקרה רק דרך כתב 'יריעות בת ים' שהשף את הסיפור למחרת הלוויה.

יומיים לאחר פרסום הסיפור יצרה חברה קדישא קשר עם המשפחה, הודתה בטעות והתנצלה. במקרה זה הושעו שלושה עובדים ונערכה בחברה בדיקה מקיפה להפקת לקחים.

חלק מהאחים עם תמונת אביהם המנוח. "לא ידעיים כיצד הוחלבו הגומונות"

הבן שלמה: "כולם היו בשוק, המקרה המוזר הזה הגיע גם לאתרי אינטרנט בחו"ל, וקרובי משפחה רחוקים התקשרו מזועזעים וביקשו לוודא שגופת אבי נמצאה"

איפה אבא היה עד עכשיו, ראיתי שיש לו"ו לוויות ורשום שם את שמו של האדם שגופתו הייתה אצלנו. כשהתקרבתי חשכו עיניי, היה רשום שהוא נקבר בשעה שתיים. שאלתי אותם איך קברתם אותו אם הוא היה איתנו משעה שלוש, אבל כולם שתקו, אין אחר לא היה מוכן להודות בדבר ברור ביותר. "חברה קדישא קברה את אבי בקבר של אדם זה, עם אנשים זרים מסביבו, בזמן שאני חנו הספרנו אדם אחר בבית".

שלושה במסע הלוויה

אבנר ובן דודו הודיעו לבני המשפחה שהאב נמצא וכי עליהם להמתין בבית העלמין. השניים לקחו את גופת האב אל הבית, ושבו קיימו הספרים, הפעם רק שלוש שעה אנשים ליוו את מסע הלוויה של הני מאיר ג'וליאן ז"ל - בנו, אחיינו ונהג האמי כולנס. לבית הקברות הם הגיעו בשעות החשיכה, שם תחת גשם זלעפות ובתחושה קשה מאוד הם נפרדו מאביהם בפעם האחרונה. תשושים, מבולבלים וכואבים, הורו האחים לבית האב והחלו לשתבשבע. "כשהגענו לבית כולם היו בחלם, לא יכיר לנו להפסיק לדבר על זה", סיפר שלמה ג'וליאן, את נוסף. "כולם היו בשוק, המקרה המוזר הזה הגיע גם לאתרי אינטרנט בחו"ל וקרובי משפחה רחוקים התקשרו מזועזעים וביקשו לוודא שאכן גופת אבי נמצאה. כל השבעה היינו בשוק, לא הצלחנו להתגבר על האירוע הנורא הזה. ממילא היינו מוכי צער בגלל מות אבי, אבל הבלבול הזה שבר איתנו".

מישהו מחברה קדישא מנה אליכס? "לא. עד היום לא שמענו כזהם. הם לא התנצלו, לא הסבירו ולא אמרו לנו כלום.

ובמהחלילהם, להביע צער ולבקש את סליחה תם. יש לקוות כי חשיפת מקרים כאלה והגישת תביעות וביקורת ציבורית ויפוטית, תביא לשינוי ביחס הגוף הזה כלפי הנוקמים לשירותי קבורה".

בכתב התביעה שהגישו לבית המשפט המחוזי בתל אביב, תובעים בני משפחת ג'וליאן את החברה קדישא, משרד הבריאות ובית החולים 'וולפסון' על פיצוי בנין נזקי גוף. את התביעה הגישו 38 מבני המשפחה, בהם האחים של המנוח, ילדיו ונכדיו. עוד שמואל ילינק, המייצג את משפחת ג'וליאן בתביעה, מסביר מדוע הוא מונה מספר רב של תובעים: "מדובר בנוק שנגרם לאנשים המקורבים למנוח. בתביעה אחרת יצרנו תקדים שבמהלכו פסק בית המשפט העליון כי לא מדובר בפיצוי על סבלו של האדם המדובר, אלא על עוולות חוקתיות.

"מי שזוכא לתבוע הוא מי ששומר את זכרו של המנוח, כלומר האנשים הקרובים שני פגעו ממה שקרה לו. במקרה של משפחת ג'וליאן מדובר במשפחה ברובת ילדים וני כדים, ולכן יש כל הרבה תובעים. התביעה הגישה נגד בית חולים 'וולפסון' ומשרד הבריאות, שאחראי על בית החולים, כיוון שאנחנו נוטים להאמין שכבר בשלב העברת הגופות בבית החולים התחיל תהליך הזיהוי השגוי. חברה קדישא נתבעת כיוון שהיה זה מתפקידה לבלום את הבלבול".

בני המשפחה מתקשים לדבר על הפיצוי ההולם, אך חוזרים ומדגישים כי בראש ובראשונה על הגורמים הרלוונטיים להתחיר את הליכי הזיהוי של נפטרים, "מדובר ברגע עים מבבלים ועצובים. כל הזמן השבת מה היה עלול לקרות את דוד שלי לא להיות שם לב שזה אדם אחר", מסכם שלמה. "לעולם לא היינו מגלים את האמת".

עו"ד בוסתנאי

עו"ד ילינק

תגובות

יותר מזה, על פי חוקי משרד הבריאות, אסור להוציא אדם מהקבר בלי אישור מיוחד. הם לא חיכו לאישורים אלא מיהרו להוציא אותו. לטענתם, הם רצו לסיים עם זה כמה שיותר מהר, אבל עלינו זה לא מקובל. בנוסף, לפי האמונה היהודית, כשמוציאים גופה של אדם מהקבר נגרם לו עוול רב. מכיוון שמבחינה רוחנית הוא חושב שהגיעו לתחיית המתים. לכן יש תהליך הלכתי מסודר שצריך לעשות כדי להקל על נשמת המת. לנו אין מושג איך בכלל הוציאו אותו מהקבר. דווקא מאנשים שעוסקים בענייני דת היינו מצפים להקפיד על ההלכות".

אז למעשה אתם עד היום לא ידעיים כיצד הוחלבו הגומונות?

"כשמציא את גופת אבי בבית העלמין בחולון אמרו לאחי שהמשפחה השנייה ויהתה את הנפטר בהליך דומה למה שאנחנו עשינו, רק שהם באמת חשבו שאבינו הוא היקר שלהם. בזמן השבעה ניסינו ליצור קשר עם משפחת הנפטר השני. רק אחר כך השכנו

ממשרד הבריאות נמסר: "כתב התביעה התקבל במשרד הבריאות ומטור פל כמקובל".

מחברה קדישא נמסר: "איננו מגיבים על עניינים הנמצאים בהליך משפטי. החברה מכבדת את מערכת המשפט ותגיד את שיש לה לומר בבית המשפט. ככלל, החברה עושה ככל שביכולתה להימנע מכל צער ועוגמת נפש ל-8,000 המשפחות אשר יקריהן נקברים מדי שנה על ידי החברה".

מבית חולים וולפסון נמסר: "הנשוא חובא לידיעתנו ונבדק באופן יסודי על ידינו. לא נמצא כל פגם בהליך הטיפול בבית החולים".